

A large green silhouette of a palm tree, positioned behind the main title text.

Vereniging Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962

Pagina 6	Aanmelden voor Algemene ledenvergadering
Pagina 7	Aanmelding voor Reunie
Pagina 8	Aanmelden Defilé Wageningen

Colofon

De doelstelling van de vereniging Nederlands Nieuw-Guinea militairen 1945-1962 is het bevorderen van de contacten tussen de militairen, die in de periode 1945-1962 in de Nederlandse krijgsmacht hebben gediend in het voormalig Nederlands Nieuw Guinea. Het de ruimste zin van het woord behartigen van de belangen van de militairen en hun families. Het herdenken van hen die gevallen zijn bij de vervulling van hun plicht, evenals van hen die, ten gevolge van ongevallen of ziekten tijdens militaire dienst zijn overleden.

Beschermheer:

Generaal - majoor der Fuseliers b.d. Leen Noordzij

Adviseur: Kolonel

L. Habraken b.d.

Voorheen directeur van het Veteranen instituut

Ereleden:

A.S. Poortvliet,

H. Willemsen,

A. Dielemans, †

C. Aarts

Leden van Verdienste:

J. Peperkamp, H. Vos, A.J. Bouterse, A. Meurs, J.C. van Gils en E. van Tuij

Bestuur:

M.P. Leij's voorzitter,

J.H. van Hensbergen penningmeester en redactie Nieuwsbrief

C van Vliet organisatie Reünie

Website: www.vnngm.nl

Redactie Nieuwsbrief: J.H. van Hensbergen.

Mail: info@vnngm.nl

Copyright: Tegen overname van artikelen bestaat in principe geen bezwaar, mits hiervoor van tevoren door de redacteur schriftelijk toestemming is verleend en de bron duidelijk in de uitgave wordt vermeld. Geplaatste foto's komen uit privé collecties en zijn als zodanig beschermd. De inhoud geeft niet noodzakelijkerwijs de mening van bestuur/of redactie weer en zij kunnen daarvoor niet aansprakelijk worden gesteld. De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren of te redigeren.

**Sluitingsdatum kopij Nieuwsbrief nummer 75:
01 juli 2023**

Van de voorzitter.

Sobats

De eerste nieuwsbrief van 2023 is een feit. Ik hoop dat U allen een goede en gezonde start heeft gemaakt in dit nieuwe jaar. Met de nadruk op gezond want de jaren gaan ook voor ons nu meetellen. Ook het voorbije jaar hebben wij weer afscheid moeten nemen van een aantal sobats. Altijd triest natuurlijk maar onontkoombaar gezien de leeftijdscategorie waarin wij ons allen bevinden.

Ik heb lang gedacht dat wij Nieuw Guinea Veteranen de eeuwige jeugd hadden maar het tegendeel is waar ook wij ontkomen niet aan de tand des tijds. Een vervelende bijkomstigheid is natuurlijk dat het ledenaantal van onze Vereniging sterk terugloopt. Daarom doe ik hierbij een oproep aan allen die de ledenbijdrage voor dit jaar nog niet hebben voldaan en uiteraard nog gezond zijn, te willen overschrijven zodat wij als Vereniging nog jaren door kunnen gaan.

Oké we gaan dit jaar weer vol goede moed beginnen want er staan weer mooie en leuke dingen te gebeuren. Om te beginnen onze jaarlijks 2-daagse reünie in 't Harde op 19 en 20 april. Kijk voor meer informatie elders in deze nieuwsbrief.

Het spijt mij U te moeten mededelen dat ik wegens privé omstandigheden er dit jaar niet bij kan zijn.

Mijn dochter woont en werkt al 15 jaar in de Algarve in Portugal en die heeft natuurlijk een eigen agenda. Die heeft besloten juist op de dagen van onze reünie in het huwelijk te treden. Verschuiving van afspraken en data bleek niet mogelijk. Jammer maar ik word natuurlijk op de bruiloft verwacht zodat deze reünie aan mijn neus voorbij gaat. Maar niet getreurd zonder mij gaat het ook door. De overige bestuursleden nemen waar.

Wat staat er verder te gebeuren dit jaar. Natuurlijk op 4 mei de diverse dodenherdenkingen in het land en de Nationale Herdenking op de Dam. Daarna natuurlijk op 5 mei het bevrijdingsfestival in Wageningen waar wij als vereniging altijd aan deelnemen. Zie voor meer info elders in deze nieuwsbrief.

Natuurlijk staat ook de jaarlijkse ALV weer op het programma. Als u zich in principe opgeeft voor het bijwonen van deze vergadering ontvangt u t.z.t. daarover meer informatie. Kijk voor de wijze van aanmelding elders in deze nieuwsbrief.

Ik wens U allen een goed verenigingsjaar toe en blijf gezond.

Met veteranen groet,
Uw voorzitter Rinus Leijdsma

Inhoudsopgave

Van het bestuur

pag. 3 t/m 8

Wij gedenken / Welkom aan onze nieuwe leden	pag. 3
Beschermheer Luitenant-generaal b.d. Cees de Veer vertrekt	pag. 4
Beschermheer Generaal-majoor Leendert Noordzij b.d.treedt aan.	pag. 5
Uitnodiging ALV	pag. 6
Reünie 2023	pag. 7
Mededelingen van het bestuur	pag. 8 t/m 9

Verhalen uit ons Nieuw-Guinea verleden

pag. 11 t/m 30

Terugblikken met Frans van Drunen	pag. 11 t/m 15
Herinneringen van Frans Peeters	pag. 16 t/m 19
Terugblikken met Piet Brouwers	pag. 20 t/m 25
Samen doen is delen	pag. 26 t/m 27
Een dagje Athene	pag. 28 t/m 29

Wij gedenken

Met eerbied en in gepaste stilte brengen we een laatste erezaloot aan:

W. Kramer	Urk	10 februari 2022
B. de Roo	Dordrecht	22 april 2022
F.H.M. Kempers	Pijnacker	27 mei 2022
G.G. Fijlstra	Rijen	22 juni 2022
A.W.J. Derksen	Velp (gld)	5 juli 2022
A. Hamstra	Geleen	4 september 2022
J.H. Bouw	Goor	5 oktober 2022
G.K. de Graaf	Brielle	3 november 2022
H.J.J. Nijhuis	Almelo	
C. Maes	Oirsbeek	2 december 2022
J.J. Huberts	Deventer	18 december 2022
A.J. Star	Lisse	
R.G. Plooijer	Uithoorn	
P. van der Ven	Venhorst	
J.H. Stegman	Lunteren	4 januari 2023
T.J. Stoel	Middelburg	4 januari 2023
G.A.A. Franssen	Hoensbroek	10 februari 2023
H.J.J. Wijnhoven	Venray	13 februari

Welkom aan ons nieuwe leden

F Drunen	Waalwijk
G. Casius	IJsselmuiden
J. van Barneveld	Veenendaal
R.E. Westerbeek	Alte (Portugal)

Beschermheer Luitenant-generaal b.d. Cees de Veer vertrekt

Op 14 december 2022 heeft onze beschermheer Luitenant-generaal b.d. van de Luchtmacht Cees de Veer, zijn beschermheerschap van onze vereniging overgedragen..

Zijn laatste functie in actieve militaire dienst tot zijn functioneel leeftijdsontslag was die van IGK, Inspecteur-generaal der Krijgsmacht tevens Inspecteur der Veteranen. Bij zijn afscheid werd Cees benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau met de zwaarden. In de pensioentijd die volgde bleef hij op tal van terreinen maatschappelijk sterk betrokken. We noemen: Raad van Toezicht van de Stichting Koninklijke Luchtmacht Historische Vluchten, lid van het bestuur van de Stichting ABP Pensioen-fonds en bestuurslid van het V-fonds.

Sinds 2004 vervulde hij het beschermheerschap van de vereniging. Hij was op afstand erg betrokken bij de activiteiten van de vereniging en hield enige keren een toespraak bij onze reünies. Ook bij de jaarlijkse herdenking van de Papoea Strijders in 2018, die door de vereniging sinds 2012 wordt georganiseerd, hield hij een toespraak, waarin hij o.m. stelde:

"We kunnen de geschiedenis niet terug draaien maar als we terugkijken naar toen is het niet goed voor te stellen dat Nederland het conflict over Nederlands Nieuw-Guinea had kunnen winnen. We hadden daarover wel eerlijker kunnen zijn"

Na deze lange periode van bijna twintig jaar beschermheerschap wilde hij deze taak overdragen. Na een korte zoektocht onder leiding van onze adviseur, kolonel b.d.

Loek Habraken, bleek Generaal-majoor der Fuseliers b.d. Leen Noordzij graag bereid om Cees de Veer als beschermheer op te volgen. Het bestuur van de vereniging is Cees de Veer zeer erkentelijk voor het vele en goede werk dat hij vaak achter de schermen heeft verricht.

Beschermheer Generaal-majoor Leendert Noordzij b.d. treedt aan.

Na de opleiding op het KMA (1974) vervulde leen Noordzij diverse operationele functies bij het Korps Commando Troepen in Roosendaal en de 13e Brigade in Oirschot. Waarna operationele, logistieke en beleidsfuncties in De Haag volgden. Als Generaal was Leen Noordzij achtereenvolgens Commandant van de 11^e Luchtmobiele Brigade, Commandant van de 1^e Divisie '7 December' en Commandant van het Operationeel Commando '7 December'. Voorts werd gestationeerd bij de Headquarter United States Central Command in Tampa (Fl) en werd hij tweemaal uitgezonden naar Bosnië.

In zijn FLO-tijd heeft leen Noordzij grote bekendheid verworven als zeer actieve voorzitter van de vereniging van Oud-militairen Indiëgangsters (VOMI) een functie die hij heeft bekleed tot de opheffing van de VOMI op 31 december 2020. Leen Noordzij is o.a. erelid van de VOMI en in 2012 op grond van al zijn maatschappelijk verdiensten benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau.

Het bestuur verwelkomt hem dan ook graag als opvolger van Cees de Veer. De overdracht van het beschermheerschap vond plaats tijdens een geanimeerde bestuurs bijeenkomst op 14 december jl. op Bronbeek (zie foto hieronder), vanzelfsprekend gevolgd door een heerlijke lunch in de Kumpulan

Uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering Vereniging Nieuw-Guinea Militairen

Algemene Leden Vergadering
donderdag 14 juni 2023
Aanvang 11.00 uur.

Als u zich nu meldt voor het bijwonen van de ALV ontvangt u tijdig nadere informatie en kunt u daarna definitief besluiten wel/niet aanwezig te zijn.

De vergadering wordt gehouden in ECHOS HOME "de Schakel".
Leuvenumseweg 68
3852 AS te ERMELO
Tel: 0341-552830

Organisatorisch is het prettig voor het bestuur om te weten of u in principe besluit om deze vergadering bij te wonen. Wij vragen u daarom ons dit tijdig (uiterlijk 20 mei 2023) **te melden**

Per mail: info@vnngm.nl

Per brief: VNGM p/a Ravelstraat 4, 6815 HB Arnhem

Vermeld in deze brief of mail

1. Uw naam, adres, postcode en plaatsnaam
2. Uw komst met of zonder partner
3. Ja. Ik kom 14 juni naar de Algemene ledenvergadering
4. Ja. Ik wil deelnemen aan de lunch

Telefonisch aanmelden is helaas niet mogelijk

Parkeren: Bij "de Schakel" is voldoende gratis parkeergelegenheid.

Reunie 2023

Locatie: Luitenant Kolonel Tonnet kazerne in 't HARDE
Eperweg 141, 8084 HE 't HARDE

**Reunie 2022 woensdag 19 april en
donderdag 20 april 2023**

Toegang voor leden van de Vereniging Nieuw-Guinea Militairen is **dit jaar gratis**

Meld u met de hieronder gevraagde gegevens aan

Per mail: info@vnngm.nl

Per brief: VNGM p/a Ravelstraat 4, 6815 HB Arnhem

Telefonisch aanmelding is helaas niet mogelijk

Vermeld in deze brief of mail:

1. Uw naam, adres, postcode en plaatsnaam
2. Uw komst met of zonder partner of begeleider
3. De dag van uw komst (woensdag 19 april of donderdag 20 april)

Leden van de Vereniging Nieuw – Guinea Militairen hebben met een partner of een begeleider gratis toegang

Gebruik de mogelijkheid van het verkrijgen van het vrij vervoer voor een veteraan bij het Veteranen Instituut

En U heeft een gezellig dagje uit.

Inschrijving voor deelname aan de reünie sluit op 25 maart 2023

Mededeling van uw bestuur

U kunt zich vanaf 1 maart opgeven door deelname aan het **bevrijdings defilé** op 5 mei 2023

Mail: m.p.leijs@gmail.com
Brief: Vngm p/a
van Borsseleenstraat 20
4902 BV Oosterhout
Telefoon: 06 22 44 62 71

Mededeling van uw bestuur

Donderdag 7 september 2023
Herdenking Papoea strijders

Noteer de datum vast in uw agenda!

Koninklijk Militair Tehuis / Museum Bronbeek Arnhem
Velperweg 147
6824 MB Arnhem

Mededeling van uw bestuur

Uitzending van de 3 delige documentaire "**Afscheid van Nieuw-Guinea**"
NPO 2 BNN/VARA op 31 mei, 7 juni en 14 juni om 22.10 uur
Onder voorbehoud

Mededeling van uw bestuur

Dick Breeuwer, onze commandant van de Vereniging Nieuw-Guinea Militairen (VNGM) deelnemers aan het defilé tijdens de Veteranendag in den Haag, heeft aandacht gevraagd voor het feit dat de slagorde in het jaar 2022 was gewijzigd t.o.v. de slagorde in de voorgaande jaren.

Hij stelde hierbij het volgende:

Zonder enige aankondiging vooraf werd ons een plek achteraan in de slagorde toegewezen. Aan de deelnemers wordt gevraagd zich tijdig op te stellen. Het

peloton van de VNGM doet dit dan ook zeer tijdig. Dit veroorzaakt een lange wachttijd. De opstelling zoals die werd gehanteerd in 2022 maakte deze wachttijd nog veel langer. Deze plek was zonder enige schaduw, zonder toiletten (in de voorgaande jaren waren die er wel) Ook kregen we op de opstelplaats pas te horen dat het defilé een half uur was uitgesteld.

Kortom was zijn advies: Het is zeer wenselijk voor het VNGM detachement om voorin het defilé te lopen

We hebben nu vernomen dat met deze wens rekening wordt gehouden!

Bravo Dick

Mededeling van uw bestuur

Comité Ereschuld onderscheidingen zoekt opvarenden van Smaldeel 5 (Hr. Ms. Karel Doorman, Hr. Ms. Groningen en Hr. Ms. Limburg) tijdens het zogenaamde vlagvertoon in Nederlands Nieuw Guinea (27/7/1960 tot 15/10/1960) die geen Veteranen status en/of Herinneringskruis hebben ontvangen. De deelnemers aan dit vlagvertoon komen hiervoor in aanmerking maar weten dit vaak niet.

Als er opvarenden zijn die met behulp van het Comité Ereschuld onderscheidingen een aanvraag hiervoor willen doen kunnen zij vrijblijvend contact opnemen met Roel Rijks.

Mail: info@ereschuldonderscheidingen.nl

of raadpleeg www.ereschuldonderscheidingen.nl

1. Echos Home Den Helder
Schapendijkje 8
1782 TG Den Helder
Gastvrouw: Petra Sablerolle
0223-655 066
denhelder@echos.nl

2. Echos Home Havelte
Johannes Postweg 5
7973 JB Darp
Gastheer: Han Mennink
0521-341297
havelte@echos.nl

3. Echos Home Ermelo
Leuvenumseweg68
3852 AS Ermelo
Gastvrouw: Marieke van de Goor
0341-552830
ermelo@echos.nl

4. Echos Home Harskamp
Otterloseweg 12a
6732 BS Harskamp
Gastvrouw: Lucy Borgers
0318-453060
harskamp@echos.nl

5. Echos Home Schaarsbergen
Deelenseweg 28
6816 TS Schaarsbergen
Gastheer: David Mammen
026-4430487
schaarsbergen@echos.nl

Stichting ECHOS homes is een professionele welzijnsorganisatie die oog heeft voor het welzijn van militairen, veteranen en hun thuisfront en initiatieven ontplooit om het welzijn van hen te bevorderen, in binnen- en buitenland

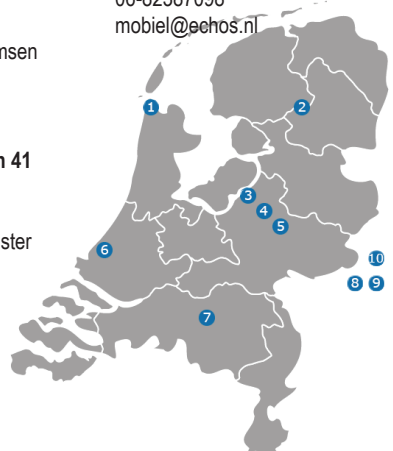
6. Echos Home Rotterdam
Toepad 110
3063 NJ Rotterdam
Gastheer: Ad Muilwijk
010-2429910
rotterdam@echos.nl

7. Echos Home Oirschot
Eindhovenensedijk 33
5688 GN Oirschot
Gastheer: Roel Willemsen
040-2904515
oirschot@echos.nl

8. Echos Home Baan 41
Winsenerstrasse 1
29303 Bergen Hohne
Gastheer: Johnny Puister
06-82387098
Baan41@echos.nl

9. Echos Mobiel
Quellenweg 12
47638 Straelen, Dld
Gastheer: Johnny Puister
0049-1752401474
mobiel@echos.nl

10. Echos Home Litouwen (eFP)
Gastheer: Johnny Puister
06-82387098
mobiel@echos.nl

Terugblikken met Frans van Drunen

door Ed van Tuijl

Waalwijk – Na de berichtgeving over het sneuvelen van Ernst Piena in de vorige Nieuwsbrief, kregen we onder meer het adres van marinier Frans van Drunen. We zochten hem op in zijn woonplaats Waalwijk om terug te kijken op zijn diensttijd in de tropen.

“Ik heb er al met al precies een jaar gediend”, vat hij die periode samen. “Nooit echt geklaagd. Je kon wel overal commentaar op hebben. Maar ik had al snel door dat je daar feitelijk weinig tot niets mee opschoot. Je kon er toch niks aan veranderen. Dus nam ik mij voor om niet al te veel te zeuren. Natuurlijk was het wel eens afzien. Vooral in de beginperiode tijdens mijn tropenopleiding in Manokwari. Maar ondanks dat heb ik altijd met een stuk voldoening op die periode teruggekeken. Want één ding wil ik je wel vertellen. Ik ben er nog altijd trots op dat ik een marinier ben geweest.”

Frans woonde praktisch zijn gehele leven in Drunen. Op de beginperiode na. Toen was Haaren, een klein dorpje bij Oisterwijk, zijn thuishaven. Maar Pa verhuisde naar Drunen. Dus werd ook Frans een Drunense van Drunen. Zoals gezegd, in de Langstraat. Gekend vanwege de leerindustrie. Veel schoenfabrieken. Dus leerde de toekomstige marinier op de vakschool het edele ambacht van schoenmaker. In zijn geval uiteindelijk orthopedisch schoenmaker.

Frans over die tijd: “Toen ik van de vakschool afkwam ging ik op een zaterdagmorgen solliciteren bij mijn latere baas. Ik kon meteen beginnen. Ben daar ook nooit meer weggegaan. Zowat vijftig jaar bij dezelfde baas. Toen ik met pensioen ging, kon ik twee jaar eerder al met betaald verlof. Zoveel niet opgenomen vrije dagen had ik nog staan. Over een trouwe werknemer gesproken.”

Van Drunen was eigenlijk op alle gebied altijd wel iemand die niet zo nodig dingen moest veranderen. In Drunen zou hij, eenmaal getrouwd ook altijd blijven wonen. Pas toen zijn vrouw, ruim drie jaar geleden, kwam te overlijden en hij later besloot om bij zijn nieuwe partner Adriëtte in Waalwijk te gaan wonen, was dat weer eens een belangrijke verandering in zijn leven.

Maar nu terug naar vroeger. Zijn werkzame leven werd enkel onderbroken door de oproep om zijn militaire dienstplicht bij de marine te komen vervullen. Daar zagen ze blijkbaar wel dat hij een doorzetter was. Want hij moest ook maar gelijk de keuring voor marinier ondergaan. Goedgekeurd en dus naar Doorn voor een pittige opleiding. Doorn met die super stormbaan. Met die hoge klimtoren die je in Driebergen al kunt zien staan. Tenminste als er niet zoveel bospercelen in die omgeving zouden zijn.

“O, ik had tijdens die opleiding nergens problemen mee”, gaat hij terug naar

zijn Doornse tijd. "Speedmars, stormbaan, ik vond het wel mooi om te laten zien dat je van Brabanders best goede mariniers kon maken. Weet je waar ik wel problemen mee had. Met de pokkenprik. Die had ik al eerder gehad, maar daar was niks van te zien. Dus kwam ik in de pokkenklas. Maar wat ze ook prikten, er kwam ook nu weer niks op. Toen hebben ze maar aangenomen dat ik blijkbaar een bijzonder lijf had. Want ik kwam toch op de lijst van Nieuw-Guinea gangers.

Ik volgde na de chauffeursopleiding ook nog twee maanden de opleiding ziekenverzorger. Dat deed ik eigenlijk voornamelijk om zo nog twee maandjes langer in Holland te blijven. Maar achteraf was het best een nuttige opleiding. Als bemanningslid op een LCPR boot was ik dan, zeg maar, de hospik aan boord."

In november 1961 poseerde ook Frans op de vliegtuigtrap naast het bordje Biak en vertrok over de noord naar de oost.

"In Tokio kocht ik een nieuwe fotocamera en op Biak was mijn eerste uitgave het bekende fotoalbum. Album en camera gaf ik aan een bekende streekgenoot mee die ging repatten. Foto's van mijn tropentijd maakte ik met zo'n oud boxje.

Zo'n AGFA Clack. Zodra een rolletje vol was stuurde ik dat naar huis. Toentertijd mijn vriendin en latere vrouw, hield het plakboek bij."

Frans begon in Manokwari aan de gebruikelijke tropenopleiding. Echt last van de warmte had hij niet.

"Maar ik werd dan ook na een paar dagen hartstikke bruin. Al snel kreeg ik van de andere jongens de bijnaam, 'de blauwe'.

Fanatiek was het soms wel. Zo ben ik door Kapitein Smagge eens op rapport geslingerd omdat ik niet de goede kleur sokken aan had."

Tot aan de eerste landingen in 1962 leidde Frans het betrekkelijk regelmatige leventje van een marinier op de kazerne in Manokwari. Maar dan volgt de periode dat ook zijn 'Ver Pel' zich klaar moet maken voor vertrek naar de zuidkust.

Op Waigeo gevangengenomen ploppers worden met de LCPR afgevoerd.

"Mijn eerste bestemming was Sorong. Althans in de buurt want ons operatiegebied werden de Raja Ampat eilanden. Met name Waigeo. De kazerne van Sorong heb ik bijvoorbeeld nooit echt gezien. In het gebied waar wij werden in gezet kon je sowieso weinig met een vrachtwagen ondernemen. Ik was in die periode dan ook bemanningslid op een LCPR vaartuig. Dus vooral mariniers zo snel mogelijk vervoeren en afzetten in actiegebieden.

Overigens was dat wel min of meer het einde van mijn Nieuw-Guinea periode

dat je, zeg maar, een vaste verblijfplaats op een kazerne had. Met een eigen kast en een goed bed. Soms was het wel eens behelpen. Maar soms hadden we ook wel een luxe onderkomen. In Sorong sliepen we bijvoorbeeld in van die leegstaande bungalows. Daar hadden oorspronkelijk gezinnen van beroepsmilitairen, ambtenaren of personeel van Oliebedrijven gewoond. Maar de vrouwen en kinderen waren intussen gerepatriëerd naar Nederland.”

Een LCPR voor de kust van Manokwari.

Frans poseert bij een Unimog

Ook als marinier zelf je kleren wassen

Na de periode in Sorong werd Frans ingezet in de omgeving van Fak Fak.

Ook hier dus als bemanningslid van een LCPR vaartuig. Daarna voor even terug naar Sorong en toen de laatste standplaats, Merauke.”

Als uw verslaggever nog een keer begint te zeuren dat hij door de komst van de mariniers een week lang op zijn stalen matras moest slapen omdat de mariniers zijn bed nodig hadden, zegt hij.

“Nou, ik heb je bed in ieder geval niet ingepikt. Want ik kwam met drie andere jongens in een punttent op het kazerneterrein te liggen. Dat werd mijn nieuwe onderkomen. In de buurt van de officiersmess. Daar stond ook mijn Unimog. Zo’n vrachtwagentje waarmee ik, pakweg vijftien man kon vervoeren. Of die Unimog per schip werd aangevoerd. Nee, dat ding stond er al.

Hier in Merauke was ik dus voor het eerst actief als vrachtwagenchauffeur. Merauke was ook in de tijd dat al die artiesten voor ons kwamen optreden.”

Wat de huisvesting van de ingevlogen mariniers betreft, vertelde marinier Jaap Krikke aan uw verslaggever eerder ook al eens niets af te weten van bedden die de land-

machtjongens aan de ingevlogen versterking moesten afstaan.

Krikke: "Nee, van geleende matrassen heb ik nooit iets gehoord. Dat is nieuw voor mij. Zelf was ik ingedeeld bij de mortiergroep van de compagnie. Omdat er geen plaats was op de kazerne, sliepen wij eerst in het 'Groene Huis'. Het onderkomen van het personeel van 'De Kroonduif'. Niet zo'n prettige plek want rondom was alles rood-wit gezind. Pas later werden wij overgeplaatst naar de kazerne en liepen wij, als we niet op patrouille waren, met de collega's van 6 IB Oranje Gelderland gezamenlijk de wacht. Veel tijd hebben wij, als peloton, niet binnen gezeten. Meerdaagse patrouilles volgden elkaar snel op", aldus Jaap Krikke.

Terug nu naar onze hoofdpersoon Frans van Drunen.

In Merauke maakte hij dus wel een van de meest bewogen momenten in de tropen mee. Het sneuvelen van Ernst Piena.

"Er was de dag voor het vuurcontact al een treffen met infiltranten geweest", vertelt hij. "De andere ochtend moest ik een man of vijftien weer naar het bewuste gebied brengen. Toen de jongens het terrein introkken bleef ik achter met de Unimog. Dat kwam wel vaker voor. Ik bleef dan niet bij de auto. Dat vond ik veel te link. Meestal stelde ik me op een meter of vijftig verdekt op. Al snel hoorde ik dat er hevig geschoten werd. Later begreep ik dat er een plopper in een boom zat die het vuur opende. De groep ging in dekking. Ernst Piena heeft zich, naar het schijnt, achterover laten vallen omdat hij een granaat die op de loop van zijn geweer zat, richting de plopper wilde afvuren. Helaas werd hij in zijn bovenbeen geraakt en drong de kogel verder zijn lichaam in.

Toen ze hem in de Unimog hebben gelegd, heb ik mijn jasje uitgetrokken en dat onder zijn hoofd gelegd. Voor zover ik mij nu herinner was hij, toen we zo snel mogelijk richting Merauke reden, al niet meer echt aanspreekbaar. We naderden de poort vanuit de richting van het vliegveld. Ik maakte ver van tevoren de wacht duidelijk dat we geen tijd te verliezen hadden en dat ze de slagboom omhoog moesten doen. Zo kon ik zonder vaart te minderen het kazerneterrein oprijden naar de ziekenboeg.

Later ben ik teruggegaan naar de ziekenboeg om navraag te doen. Toen zag ik dat ze hem aan het afleggen waren. Hij had het niet overleefd. De volgende dag was de begrafenis. Ik moest de lijkwagen rijden."

Frans zwijgt even stil. Nu hij er zo over praat beleeft hij in gedachte die fatale patrouille blijkbaar opnieuw.

Nadat het verdrag was getekend gingen Frans en zijn maten eindelijk terug naar hun thuishaven Manokwari. Zijn eigenlijke standplaats.

"Toen ik op mijn kamer kwam zag ik dat ze mijn kast omgedraaid met de voorkant tegen de wand hadden gezet. Omdat ik er toch nooit was. Mijn bed werd door andere mariniers beslapen."

Als we in oktober dit interview houden heeft hij op verzoek meegewerkt aan een driedelige TV documentaire. Maar hij en Adriëtte hebben op dat moment nog geen bericht over de uitzenddatum ontvangen.

"Voor die opnames werden we netjes thuis opgehaald", zegt hij. "Ook toen moest ik mijn verhaal vertellen. Dat blijft toch een emotionele gebeurtenis.

Hoewel ik toch tijdens mijn latere leven nooit echt last van herbelevingen heb gehad.

Voor het eerst pas in de periode dat mijn vrouw overleed. Ik wist dat er een film van die begrafenis in Merauke moest zijn. Ook met beelden waarop ik te zien ben als chauffeur op de lijkwagen. Ik had ernaar geïnformeerd. Maar ik kreeg te horen dat ze die niet wilde sturen in verband met privacy. Ik zeg, kom op nou. Dat zijn beelden waar ik zélf op sta. Kortom, ik benaderde daarop de veteranenstichting. Een medewerkster had meer begrip. "Ik ga dat voor je in orde maken", beloofde ze.

Laat ik nou, één dag voor mijn vrouw begraven werd, die film in mijn bezit krijgen. Nou, ik kan je vertellen. Dat was héél emotioneel allemaal."

Hoe ging het verder met Frans van Drunen nadat hij in november '62 thuis kwam?

"O, die thuiskomst was heel indrukwekkend. Een speciaal ontvangstcomité. De muziek en zelfs een koor. Allemaal voor deze jongen. Wat dat betreft deed de gemeente Drunen het heel wat beter dan Defensie. Ik maak me niet snel druk over iets. Maar ik heb me wel mijn hele leven lang geërgerd aan het feit dat wij nooit meer iets van het leger hebben vernomen. We bestonden blijkbaar niet meer. Jongens van amper twintig jaar die de klus maar moesten zien te klaren."

Hoe het verdere leven van Frans werd ingevuld? Nou, zoals we in het begin al vertelden. Hij bleef jaar in jaar uit orthopedisch schoenmaker. Voor een en dezelfde baas. Ging geen dag met tegenzin naar zijn werk.

Of hij nog hobby's had?

"Nou, heb je even", zegt hij terwijl hij richting slaapkamer gaat en terugkomt met een grote doos barstensvol medailles. Gewonnen als begenadigd boogschutter. "Ik ben drie keer met ons team clubkampioen van Nederland geweest. In mijn beste tijd schoot ik een gemiddelde van meer dan negen punten. Dan moet je dus wel heel wat keren ook een tien geschoten hebben."

Kortom, zijn inbreng aan die kampioenschappen waren altijd superbelangrijk. Nog een hobby zien we zelf in de woonkamer. Puzzels leggen. Op een groot bord wordt weer een duizend stukjes exemplaar gelegd waarop alleen maar allemaal sneeuw te zien is. Héél veel witte sneeuw.

Na twee uur kletsen nemen we afscheid van het drietal. Want ook hond Takkie, vernoemd naar de teckel van Jip en Janneke, heeft het hele interview aandachtig meegeluisterd. Geen moment van onze zijde geweken.

Frans van Drunen in Manokwari in zijn nette tropenoutfit

Herinneringen van Frans Peeters

door Ed van Tuijl

"Nieuw-Guinea, het was een bijzondere tijd in mijn leven. Ik kijk er met een goed gevoel op terug" zo vat Frans Peeters aan het eind van ons interview zijn verhaal nog eens samen. En dat terwijl hij ons tijdens dat ochtendje babbelen over zijn tijd in het leger toch een paar keer nadrukkelijk heeft verteld dat hij aanvankelijk helemaal niks met de militaire dienst had.

Maar dan met de nadruk op aanvankelijk. Want zijn bezwaar tegen die dienstplicht had voornamelijk betrekking op zijn eerste twee maanden in Maastricht maar vooral op zijn vervolgopleiding in Vught.

Nou ja, Maastricht vond hij ook wel aan de fanatieke kant. En net als uw verslaggever liep hij de Sint Pietersberg voornamelijk in de looppas op en af. Maar de stad als legerplaats viel op zich nog wel mee. Het centrum was gezellig. Net als de vele kroegjes aan de Maas waar je zo nu en dan zelfs een pilsje van de zaak kreeg met de opmerking "Hier, zoveel verdient een soldaat nu ook weer niet." Hij maakte er als lichte 60-1 trouwens ook het carnaval mee. Op zich ook niet verkeerd.

"Nee, het was vooral Vught waar ik me vandaag de dag nog druk over kan maken. Dat was echt verschrikkelijk. Zoals het kader in Vught je meende te mogen behandelen, gewoon zielig", zegt hij. "Ik zal het je nog sterker vertellen. Het was min of meer de aanleiding dat ik voor Nieuw-Guinea heb gekozen. Zó fanatiek. Elk uur van de dag liepen ze je te zoeken. Hadden ze wel wat op te merken. Als zo'n luitenant je geweer controleerde. Niet te geloven. Hij trok er speciale witte handschoenen voor aan. Dan z'n vinger in de loop, een kwartslag draaien en ja, natuurlijk was die handschoen dan zwart. Dus was je weer de lul. Ik heb toen echt gedacht. Frans, jongen, als je straks bij de parate troepen zo'n zelfde cultuur treft, dan hou jij het niet vol. Ik hoopte in Nieuw-Guinea op een heel ander leven. Dat bleek gelukkig zo te zijn."

Na Maastricht moest Frans dus voor zijn vervolgopleiding naar Vught. Ze wilden hem vertrouwd maken met het bedienen van het Bren Machine geweer en de nog zwaardere Browning mitrailleur.

"Ik was in Vught, al zeg ik het zelf, vrij goed op de stormbaan. Op een dag stonden er een paar officieren te kijken en die noteerden van alles in een opschriftboekje. Diezelfde avond kreeg ik het bericht dat ze me hadden genoteerd voor Nieuw-Guinea."

Om klaargestoomd te worden voor zijn dienstitijd in de Oost ging hij zijn tropenopleiding volgen in Arnhem.

"En toen kwam de dag dat we moesten inschepen op de Grote Beer", vervolgt

hij. "Mijn moeder en enkele broers en zussen kwamen me uitzwaaien. We hadden thuis een winkel waar we zo nu en dan ballonnen uitdeelden. "Je moet een paar ballonnen meenemen en die opblazen als je aan de reling staat", zei ze.

Ik dacht bij mezelf, ik ga die niet op staan blazen. Maar ze had het goed gezien. Toen ik daar stond zag ik haar wel maar zei mij niet. Gelukkig had ik die ballonnen in mijn zak. Dus ik blies er toch maar een paar op. Bij de eerste had mijn familie al in de gaten waar ik was.

Ach je stond er niet zo bij stil. Maar moeder had het er best moeilijk mee. Vader was al op jonge leeftijd gestorven. Met acht kinderen stond ze er helemaal alleen voor. Ze vond het maar niks dat ik naar Nieuw-Guinea ging. Maar, het moet gezegd. Ze heeft me elke week trouw een brief geschreven. Ik schreef net zo trouw terug."

Frans pakt er een grammfoonplaatje bij. "Kijk, ze hebben met Kerst ook dit plaatje met familiegroeten gestuurd. Was best wel emotioneel."

Met de Grote Beer ging hij als soldaat van het ondersteuningspeloton van de Echocompagnie dus richting Sorong. Over die supermooie route via de Nederlandse Antillen en Honolulu naar zijn eindbestemming.

"Maar de meeste dagen van die zes weken zag je feitelijk alleen maar water en nog eens water. En wat waren sommige jongens, eenmaal op zee, toch verschrikkelijk ziek. Ik zie het nog voor me. Een lange rij aan de reling. Braken in zee. Zelfs als ze niks meer hadden, stonden ze nog steeds te kokhalzen. Ik had als Brabantse jongen uit Dongen toch bepaald geen zeebenen. Maar tot mijn eigen verbazing had ik er vrijwel geen last van. Wat we aan boord deden? Ons vervelen. En een soort cursus Maleis volgen. Een sergeant van ons gaf les. Maar vloeiend heb ik het zeker nooit leren spreken.

Wij gingen in Sorong als eerste van boord. Daarna ging de boot door naar Fak Fak, Kaimana en Merauke. Toen we Sorong naderden zag ik ineens de skyline van die groene bloemkolen. We werden op de kade verwelkomd door 'n muziekkorps. Hier zou ik dus de komende tien maanden mijn diensttijd gaan vervullen. In het ondersteuningspeloton van de Echo compagnie."

Frans was al snel gewend aan het dagelijks leven op de Remoekazerne. 's Middags rusten. Best wel veel wacht lopen. En met smaak, want hij hield er wel van, op zijn tijd een koud biertje drinken in de kantine of het KMT dan wel PMT.

"O, we hebben ook eens een keer een stuk moerasland droog moeten maken. Toen hebben we heel wat kruiwagens zand moeten sjouwen. Maar de belangrijkste bezigheid was natuurlijk het houden van schietoefeningen. Op onze schietbaan of op Jefman als we daar met de Echocompagnie gestationeerd waren. Op Jefman vond ik het eten trouwens een stuk beter dan op Sorong zelf. Ik heb altijd gedacht dat die kok op Jefman als er weer een vliegtuig landde, er eerst zelf de beste spullen uithaalde.

Overigens was ik de eerste maanden nog helper, nog geen schutter. Dat werd je later pas.

Toen ik eenmaal schutter was heb ik trouwens op Jefman nog een keer de schrik van mijn leven gehad. We schoten altijd de zee op. Dan werden de

Frans als schutter achter de Browning mitrailleur

kampongs in de buurt van tevoren op de hoogte gebracht. Voor ons staken allemaal van die rotsblokken uit het water. Komt er ineens een Papoea in een prauw achter zo'n rotsblok vandaan gepeddeld. Terwijl mijn kogels toch echt die kant op gingen. Man, mijn hart stond stil. Maar het liep gelukkig goed af."

Laad- en losploeg aan het werk op de steiger van Jefman

Frans die nog zo'n oud Agfa Clack foto toestelletje uit Holland had meegenomen, maakte de nodige foto's. Eenmaal terug in Holland heeft hij nog stapels bijgemaakte foto's naar andere jongens moeten opsturen. Echt een bepaalde hobby werd in Sorong niet uitgeoefend.

"Ja, veel zwemmen en snorkelen op Jefman. Vaak naar de bioscoop. En ik voetbalde in het bataljonselftal. Als

Het ondersteuningspeloton met Frans en zijn maten

rechtsbinnen. We hadden een complete competitie met Papoeaelftallen. De tegenstander speelde vaak genoeg op blote voeten. Daarmee konden ze je behoorlijk voor je schenen schoppen. Geen verschil met leren kistjes, hoor. En als ze je wisten te tackelen hadden ze de grootste lol.

Andersom werden ze trouwens ook nooit kwaad. Ze lagen vooral in een deuk.”

Frans sluit na een maand of drie vriendschap met een Papoea politiemann genaamd German Isir. Tijdens schietoefeningen schoot de politie ook wel eens mee. Daar ontmoette hij hem.

Het klikte met de man die in kampong Baru woonde. De rest van zijn verblijf trok hij vaak met hem op.

Als we afronden wil hij nog wel wat kwijt.

“Drie maanden voordat ik ging repatten, had ik zeker de nodige ervaring als schutter opgedaan.

Normaal gesproken hadden ze me toen moeten bevorderen tot korporaal. Maar dat is er pas

veel later van gekomen. Ik ben zelfs bij de sergeant die me voor moest dragen, verhaal gaan halen. Maar een fatsoenlijke verklaring waarom dat niet gebeurde heb ik nooit gekregen.

Voor de eerste infiltraties begonnen was ik net terug in Dongen. Ik heb me dus in Sorong nooit echt bang gevoeld. Ik vind mezelf, in die zin, ook geen echte veteraan. Toen ik hier pas terug was, hoorde ik bij de kapper de eerste berichten over die toestanden in Nieuw-Guinea. Toen dacht ik wel bij mezelf. Zo, je bent op tijd vertrokken.”

Frans en zijn vriend German Isir

Frans, die voor zijn militaire diensttijd het beroep van schilder uitoefende, ging de uitdaging aan om de lerarenopleiding tot vakdocent te volgen. Zes jaar lang 's-avonds naar de vakschool in Boxtel. Hij heeft er nooit spijt van gehad. Hij was werkzaam op een school in Tilburg en daarna in Den Bosch. Later in zijn leven ging hij nog een keer zo'n uitdaging aan. Zeven jaar lang naar de Kunstacademie in België om zich als kunstschilder te bekwamen. Vijf jaar lang de basisopleiding en daarna nog twee jaar een specialisatie op het gebied van portretschilderen. Momenteel heeft hij een expositie op het dorp. “Ja, heel bijzonder. Veel mensen in Dongen weten niet dat ik schilder. Ze spreken me nu regelmatig aan. Dan zeggen ze: “Goh, kunde gij da ook al.”

Met zijn vrouw Joke kregen ze drie dochters en een zestal prachtige kleinkinderen. Die kleinkinderen hebben duidelijk de aanleg van opa. Ze mocht zelfs de kamerdeur in huize Peeters beschilderen. Maja de Bij trekt de meeste aandacht.

Dankzij een initiatief van Henk Jan van de Kamp werd in de tachtiger jaren de eerste reünie van het ondersteuningspeloton gehouden.

“Henk Jan is inmiddels overleden. Maar die eerste bijeenkomst in Harskamp, waar hij woonde, was natuurlijk heel bijzonder. De laatste jaren sla ik nog wel eens een reünie over. Je kent steeds minder mensen. Dus het trekt niet meer zo. Er vallen er steeds meer weg. Daar moet je reëel in zijn”, zegt hij tot slot.

Terugblikken met Piet Brouwers

door Ed van Tuijl

"Nieuw-Guinea droeg bij aan een stukje karaktervorming", zo blijkt Piet Brouwers uit het Utrechtse Maarn terug op zijn jaar in de tropen. "In positieve zin wel te verstaan. Ik denk toch dat ik daar sowieso een stuk zelfstandiger werd.

Gewoon makkelijker en sneller beslissingen durfde te nemen. Me niet zo snel meer druk maakte om minder belangrijke zaken. Kortom, ik heb altijd met een goed gevoel teruggedacht aan die periode in mijn leven."

Met voor zich op tafel fotoalbums en allerlei lectuur over het eiland in de Oost gaat hij er eens goed voor zitten. Zijn vrouw Tiny luistert aandachtig mee, en vult zo nu en dan aan.

Nee, hij heeft niet zijn hele leven in Maarn gewoond. Hij werd geboren in Wijk bij Duurstede.

"Maar toen ik een jaar of vijftien was, verhuisden mijn ouders naar Maarn. En wij kinderen gingen uiteraard mee. Daarna ben ik altijd op het dorp gebleven."

De jonge Piet ontpopte zich al snel tot een man van de techniek. Daar lag zijn toekomst. Hij werd stempelmaker, of anders gezegd, gereedschapsmaker.

"Dat vertelde ik op de keuring ook. Dat ik stempelmaker van beroep was. Ik zag die man denken aan stempeltjes met een stempelkussen."

Hoe dan ook, Piet werd opgeroepen bij de Intendance in Bussum. Daar bleek tot zijn verrassing dat ze ook op dit terrein mensen in Nieuw-Guinea nodig hadden. Toen dat aan de orde kwam stak hij zijn vinger op.

"Ik was namelijk bij de verkeerde groep terecht gekomen doordat ik als beroep dat stempelmaker had opgegeven. Door me voor Nieuw-Guinea op te geven hoopte ik een andere taak in het leger te krijgen. Daarna volgde de gebruikelijke route. De tropenopleiding in Roermond. Rijst leren eten. Met uitstapjes naar Neerijnen en Beekbergen, geloof ik. Veel voorlichting

over allerlei zaken die je volgens het leger in de tropen van pas zouden kunnen komen. Kennis over het gevaar van geslachtsziekten, bijvoorbeeld. Je durfde op een gegeven moment zelfs geen wc-deur meer beet te pakken. Je kon maar beter niet te dicht bij een Papoeameisje komen.

Gewapend met al die kennis stapte ik in juni 1961 op het vliegtuig. Over de Zuid route. In zo'n Lockheed Constellation. Met van die drie vleugels achter aan de staart. Het was een reis met acht tussenlandingen. Steeds weer de nodige wachttijden voordat de vlucht werd hervat. Tegenwoordig niet meer denkbaar. Maar toen deden we er zowat twee dagen over."

Dan begint Piet aan zijn eerste verblijf op Nieuw-Guinea. Drie weken op Biak. "Wat me van Biak vooral is bijgebleven was dat op een gegeven moment mijn hele set burgerkleding werd gestolen. Gewoon ordinair gejat. Op zich niet eens zo ongewoon. Op Biak zaten natuurlijk altijd repatters. En die mochten, net als wij, alleen maar in burgerkleding vliegen. Waarschijnlijk trof ik er een die zijn burgerkloffie niet goed had bewaard tijdens zijn verblijf en driftig op zoek was naar nieuwe kleding. Hoe het ook zij, ik heb toen maar wat ouds bijeengescharrelt en aangetrokken."

De bestemming van onze stempelmaker wordt Sorong. Hij wordt ingedeeld bij de stafcompagnie en gaat werken in de Vogelkopmagazijnen.

Even zijn we nieuwsgierig of Tiny hem al kende voor zijn vertrek naar Nieuw-Guinea of dat ze bij terugkomst was gevallen voor zijn gebruikte uiterlijk."

"Nou nee. Althans we hadden nog geen verkering toen hij wegging", zegt ze.

"Maar ja, ik kende hem wel. Piet was namelijk een vriend van mijn broers. En zo kwam hij regelmatig over de vloer. Maar ook onze beide families kwamen bij elkaar. Dus ik leefde wel mee. Ik vond het maar een enge situatie. Zeker toen de infiltraties door Indonesische parachutisten toenamen en je verhalen in de krant las over confrontaties waarbij korte hevige vuurgevechten plaatsvonden.

Maar het was tussen ons zagezegd nog niet aan. Ik schreef ook geen brieven. Pas een tijdje nadat hij terug was, kregen we verkering."

Terug weer naar Sorong. Waar Piet vooral zijn werkzame leven dus doorbracht in het magazijn.

"Maar in het begin werkte ik een keer mee aan een klus aan de kali. Je weet wel

In korte broek en het bekende Witje. Man, toen ben ik me toch verbrand. De vellen hingen er, bij wijze van spreken, bij.

Ja, wat deed ik verder zoal. Werken in de magazijnen. Ik heb heel wat stellingen gebouwd. Voorraden bijgehouden. Reparaties uitgevoerd. Ik kwam mijn dag wel door.

En veel, heel veel wacht gelopen. Bij de poort. Bij de munitiebunker. En aan de haven op de steigers. Op die steigers lagen de planken wat uit elkaar. Bij het wachtlopen moest je vooral ook door de naden kijken of er zich iets onder in het water bevond. Er werden in die tijd in verband met de infiltraties dubbele wachten ingesteld. Ik liep een keer met een baroe wacht. Al lopend op de steiger klonken er ploffende geluiden. Schiet die jongen zijn hele houder leeg op, naar wat bleek, afkoelende oliedrums waren. Maar ja, die knaap was ook maar net een week in het land. Naar aanleiding van dat schieten werd wel een patrouille de tjot opgestuurd.

Ook bij ons lag de munitiebunker wat afgelegen op het kazerneterrein. Kort tegen het hek met daarachter de bush. Daar hoorde je altijd de meest vreem-

Een magazijngebouw op de Vogelkop

de geluiden. Ik heb heel wat keren op scherp gestaan. Mijn wapen doorgeladen. Maar het waren toch nooit infiltranten die de zaak wilden opblazen. Meestal vogels of andere dieren. Eén keer lag ik, toen ik onraad meende waar te nemen, in dekking in een greppeltje. Klaar om te vuren. Net op dat moment komt mijn aflossing. Die zag me niet liggen en struikelde pardoes over me heen."

Piet en Stefanus met een zelfgemaakte magazijnstelling.

Piet Brouwers kreeg in het magazijn vanaf dag een te maken met Stefanus. Een soort voorman onder de Papoea's die in het magazijn werkzaam waren. Stefanus zou een belangrijke rol in zijn Nieuw-Guinea periode gaan innemen. "Het klikte tussen ons. Er groeide een hechte vriendschap. Ik kwam ook regelmatig bij hem thuis. Stefanus regelde uitstapjes voor ons. Organiseerde allerlei dingen. Tochtjes naar kampongs. Echt een gouden gozer. Wij verzorgden vanuit ons magazijn trouwens de bevoorradings voor het hele infanteriebataljon Oranje Gelderland. Nou herinner ik me niet dat ik

veel heb lopen sjouwen met spullen die met de KPM boten vervoerd moesten worden naar andere plaatsen. Dus dat zal Stefanus met zijn mensen wel gedaan hebben."

In zijn vrije tijd was het ook voor Piet zaak om wat omhanden te hebben. "Wat ik deed. Nou ik had niet echt een speciale hobby. Ik zwom veel. Voetbalde ook wel. Tafeltennis in de kantine had mijn voorkeur. Ik had mijn trompet meegenomen. Ik wilde op mijn zeventiende ineens dolgraag trompet leren spelen. Dus had ik een jaartje les genomen. Hier op die foto zie je me met andere jongens muzikaal bezig. Maar het was nu ook weer niet zo dat ik in een echt bandje speelde. Ze hebben me trouwens nooit gevraagd om tijdens het appel te blazen. Of lid te worden van het tamboers-

korps. Dus indrukwekkend zullen mijn muzikale opwellingen niet geklonken hebben. Verder ging ik nog wel eens passagieren. Hier in het woongebied Remoe waar de kazerne lag. Of naar het eiland Doom met al zijn winkeltjes. Of naar de een of andere kampong met Stefanus."

Piet met zijn trompet en een mondharmonica trio

Piet vertelt dat hij toen de infiltraties heftiger werden nooit in angst heeft gezeten.

"Nee, ik moest niet, zoals die

andere jongens, mee op patrouille. Dus ik kreeg er eigenlijk ook niet zoveel van mee. Pas later werd duidelijk dat er in augustus 1962 een enorme Indonesische invasiemacht al onderweg was en pas op het laatste moment werd afgeblazen. Ik was toen al een maand of twee terug in Holland. Maar ik kan me voorstellen dat we dan volledig overlopen zouden zijn. Compleet met de deelname van Russische onderzeeboten."

Met de militaire carrière als je het zo mag noemen, ging het voortreffelijk. "Ik was al bevorderd tot soldaat eerste klas. Maar drie maanden voor mijn vertrek werd ik tot mijn stomme verbazing bevorderd tot korporaal. Volgens de andere jongens had dat vast en zeker te maken met een schrijfmachine. Dat ding kon niet meer gebruikt worden omdat de beugel van een toets stuk was. Ik heb toen zo'n complete beugel nagemaakt. Ik was tenslotte gereedschapsmaker.

Dat maakte op de commandant zo'n indruk dat hij je blijkbaar wilde bedanken zeiden ze.

Ach het lijkt me sterk. Maar er brak wel een nieuwe periode voor mij aan. Korporaal zijn had zo zijn voordelen. Niet meer afmarcheren naar de eetzaal. Voortaan vooraan mogen zitten in de bioscoop. En niet onbelangrijk. Meer salaris. Een zegen. Je zat immers altijd krap bij kas."

Overigens had Piet nog wel een ervaring die hem altijd bijgebleven is als hij aan zijn tijd in Sorong terugdenkt.

"Ik was door Stefanus uitgenodigd voor een feest in de kotta. Nou, het was een superfeest. Tafels vol met overdadige en heerlijke gerechten. Het verraste me dat Papoea's dus best een feestje konden bouwen. Ik had mijn fototoestel meegenomen en wilde wat foto's maken. Maar wat bleek, de batterij was leeg. Gelukkig wist een Papoea meisje dat op het feest was, nog een adresje van een Chinese toko waar je achterom wel een batterij kon kopen. Ze pakte haar fiets, ik sprong achterop en wij naar die toko. Onderweg, het was pikke donker, hoorde ik wel dat er allerlei vreemde woorden naar ons werden geschreeuwd. De betekenis ervan kende ik niet. Maar goed, wij de batterij gekocht en terug naar het feest. Maar dit keer fietste ik en zat zij achterop. Plotseling gaf ze een enorme gil en zag ik drie Papoea's heel bedreigend op

me afkomen. Ik werd van de fiets afgetrokken. Met mijn handen op mijn rug en een parang op mijn schouder werd ik met het bevel djalang djalang toean gedwongen terug te lopen naar het feest.

Ik besepte dat ze duidelijk woest waren op zo'n blanke militair die een Papoea meisje het hoofd op hol had gebracht. Daar waren ze niet van gediend. Ik probeerde op allerlei manieren uit te leggen hoe de vork in de steel stak. Maar ze luisterden niet echt. Volgens hen was ik het voorbeeld van zo'n militair die alleen maar wat met een van hun meisjes wilde aanrommelen.

Maar toen de nood het hoogst was, bleek de redding nabij. Een sergeant-majoor die ook aanwezig was op het feest ging zich er gelukkig mee bemoeien. Hij kon ze veel beter duidelijk maken hoe de situatie werkelijk was. Tot slot kwam het tot een verzoening en mocht ik zelfs met de kepala kampong een dansje maken."

Piet maakt zijn jaar in Sorong vol en gaat repatten. Terug met de plane over de Noord.

"Maar dat was een saaie reis. Vooral veel water gezien. Een tussenlanding in Tokio en op Alaska. Op Schiphol stond mijn familie, en trouwens ook de moeder van Tiny, mij op te wachten. Pa had een taxi geregeld. Zo'n mooie Oldsmobiel. Plek genoeg. Zelfs voor mijn grote plunjezak. Terug in Maarn kwam een dag later de harmonie om een aubade te brengen. Daar stond ik in mijn tropenuitrusting met de grote cowboyhoed.

Dankzij Stefanus kon ik heel wat souvenirs verzamelen. Zelfs een paradijs-

vogel. Die gaf ik mee aan een klasgenoot van de lagere school die ik in Sorong was tegengekomen. Maar thuis hadden ze hem opgezet met een vul-ling van zware shag. Blijkbaar niet de juiste manier want het was allemaal gaan rotten.”

Piet loopt even de tuin in en komt terug met een speer en een boog met pijlen.

“Ik heb zelfs nog een brief van Stefanus ontvangen. Toch wel heel bijzonder. Maar nee, ik heb niet meer geantwoord. Ik stond aan het begin van mijn maatschappelijke loopbaan.”

Wat zijn maatschappelijke carrière betreft lag het voor de hand dat die in de stempelmakerij zou liggen. Eerst in dienst van een stuk of acht werkgevers en daarna een eigen bedrijf. Met uiteindelijk elf medewerkers.

“Maar dat begon toch de nodige stress te geven. Ik kreeg steeds meer moeite met de verantwoordelijkheid naar mijn personeel toe. Het directeur zijn lag me niet zo. Ik was gewoon veel meer de technische man. In 1986 heb ik me uit laten kopen en ben ik een adviesbureau begonnen. Uiteindelijk werd het een BV met een holding. In mijn eentje produceerde ik gereedschappen en onderdelen van hoogwaardige kwaliteit. In 2003 heb ik de zaak overgedaan een twee starters. Daar heb ik nog steeds contact mee.”

Wat die andere loopbaan betreft. De vriendschap met Tiny werd dus echte verkering. Ze trouwden. Er kwamen een dochter en een zoon en vijf klein-kinderen. Woonachtig in Maarn en Maarsbergen. Lekker dichtbij.

Vooral Tiny was oppas oma voor de kinderen van haar dochter. En samen deden ze veel vrijwilligerswerk voor SVMM (Sportvereniging Maarsbergen-Maarn). De plaatselijke club. Piet voetbalde ook actief en Tiny was sportief als een fanatieke korfbalster. Het waren zeker geen stil zitters. Elk jaar bezoeken ze veteranenactiviteiten. Zeker de herdenking in Roermond en uiteraard de reünie in 't Harde.

Bladeren

De kerstdecoraties zijn alweer ingepakt de kunstkerstboom opgevouwen in zijn vaste doos en terug in de bergruimte. De decoraties zijn verdwenen maar de Kerstster is en blijft. Elke dag gebeurt er wel iets op de wereld waar de gedachte aan de Kerstster uitgaat naar de ster die de magiërs van het Oosten ooit zagen bij de geboorte van het Kerstkind in Betlehem. Is het niet een moedgevende gedachte dat herders, uitgestotenen en wijze magiërs uit het Oosten, de eerste mensen waren die de oude profetie in vervulling zagen komen.

Rond afgelopen kerstdagen was het niet alleen de ster in het Oosten maar ook vanuit het zuiden, vanuit Sierra Leone. (West Afrika) Hij scheen helder en riep diepe emotie's op. In Sierra Leone maakt het niet uit of je naar de moskee of de kerk gaat. Kerstmis is ook een feest voor moslims, hetzelfde geldt voor het einde van de Ramadan. Dat is net zo goed een feest voor de Christenen. Alle wederzijdse religieuze feesten worden samen gevierd. Ook de vele gemengde huwelijken zijn geen enkel probleem door een lichtvoetige omgang met dogma's en voorschriften. Sommige mensen weten nauwelijks wat ze nou eigenlijk zijn christen of moslim. Wat een rijkdom. Wat een geneuzel in onze kringen over de letters van Dogma's en voorschriften. Door het samenvieren delen deze mensen de liefde en hoop met elkaar. Of zoals een handelaar in goud en diamanten zijn standpunt toelicht: "Er zijn Christenen die in de kerk Jezus, Jezus staan te roepen. Voor mij gaat het erom hoe je je gedraagt, of je goed bent voor andere mensen. Dan maakt het niet uit of je naar de kerk of de moskee gaat. Zoals Ds Pit (Thailand, Zuid-Afrika, Friesland) het enthousiast presenteerde: "God is Allah, Allah is God"

Door in het dagelijkse leven samen iets te doen om te kunnen delen heb je de ander nodig. Yusuf Celik zegt het als volgt: "Ik geloof niet dat je alles kunt begrijpen en dat je de zin van het leven volledig uit jezelf moet halen. Je hebt de ander nodig om betekenis te vinden. Ik houd Hoop. Als ik die niet heb, rest niets dan leegte".

Dirk de Wachter vertelt over de kleine tekenen van medemenselijkheid die hij als ernstig zieke ervaart van verpleegkundigen en zijn dochter die langs komt en haar boterhammen voor de lunch aan zijn bed opeet. Over eenzaamheid zegt hij: "Ja, we zijn eenzame mensen, maar het is door die eenzaamheid dat we gedreven worden naar elkaar. We zijn, in de blik van de ander". Ongeacht

religieuze gevoelens, we hebben de mede mens nodig, door samen te werken in de buurt of vereniging, delen we onze waarden.

Vanuit die overtuiging denk ik dat ook in Nederland de Kerstster blijft opgaan. Alle geloofsge-meenschappen in ons postzegel landje kunnen toch door de Heilige Geest worden aangestoken door samen vieringen te houden. In die viering de vreugde van Hoop delen met alle mensen ongeacht hun afkomst of politieke kleur. Laten we het voorbeeld van de Afrikanen in Sierra Leone volgen met een lichtvoetige omgang met Dogma's en voorschriften. Laat ons proberen samen te praten en te bouwen aan één geloofsgemeen-schap op weg naar Vrede.

"Licht, kind in mij, kijk uit mijn ogen of ergens al de wereld daagt waar mensen waardig leven mogen en elk zijn naam in vrede draagt." (Oosterhuis)

G. van Berkum.

Een dagje Athene

door Ed van Tuijl

Ik heb er al eens over verteld. Die opwindende terugreis over de zuid route. Die we moesten maken met zo'n oude super Conny. Je weet wel. Dat vliegtuigje met drie staartvinnen. Vanwege het feit dat we van Soekarno zo snel mogelijk op moesten roeten. Terug naar ons eigen land. Daarom waren er zelfs extra stoelen bijgezet.

Kortom, veel te zwaar om ongeschonden thuis te komen.

Dat werd pijnlijk duidelijk toen we de op een na laatste etappe naar Rome zouden afleggen. Zo'n beetje boven Turkije vloog een van de motoren in brand.

Het vlammetje doofde gelukkig snel. Maar die propeller zou never nooit meer gaan draaien.

Niet dat we ons echt zorgen maakten. Nee hoor. Die propeller op de foto zetten. Dat was onze eerste zorg. Supermooi om aan het thuisfront te laten zien.

Het ontlokte de piloot de gedenkwaardige uitspraak via de intercom.

"Mannen, ik houd hem met een motor minder nog wel een tijdje in de lucht.

Maar dan moeten jullie niet allemaal tegelijk aan één kant gaan hangen om je foto te maken."

Bezoek Akropolis met mijn maatje
Chris Huibregts uit Tilburg

Gedisciplineerd als we na een jaar tropendienst waren, werd meteen een fotoschema afgesproken. Maar goed, we moesten wel op zoek naar het dichtstbijzijnde vliegveld. Dat was Athene. Mijn plan om in Rome een net jasje aan te schaffen om zo tenminste een beetje toonbaar thuis te komen viel in duigen.

Landen in Athene was best wel spannend met de mee oprijdende brandweerwagens. Het was gelukkig de eerste maar ook de laatste noodlanding die ik meemaakte. Eenmaal op haar plek naast een vliegtuig van de Lufthansa zag je nog eens overduidelijk waarom we veel te zwaar waren. Uit het Duitse toestel kwam een bescheiden groep passagiers. Uit dat kleine vliegtuigje van ons een enorm lange rij. Eigenlijk van de gekke dat die regering van ons, zo besefte ik later, op deze manier

Paleiswacht in klederdracht

onze levens in de waagschaal stelde.

Conny zou geen meter meer vliegen. Er moest een nieuw toestel vanuit Amsterdam worden ingevlogen.

Maar goed. De KLM toonde zich van haar beste kant. Er stonden tig bussen klaar voor een dagje Athene. In die tijd een dagtrip die voor ons als modaal beginnende Nederlanders bepaald niet tot de mogelijkheden behoorde. Ineens stonden we voor het koninklijk paleis. Met de wacht die, zo leek het wel, speciaal voor ons werd afgelost. Die mannen in van die mooie pakjes. Witte sokken en schoenen met van die wollige flossen erop. En wij, die net een leven van wachtlopen achter de rug hadden, gingen balorig voor zo'n wacht staan en probeerden hem aan het lachen te maken. Nou, mooi niet. Hij vertrok geen spier. Toen naar het Akropolis. Dat bleek nog een hele klim. Bij elkaar 156 meter hoog trappenlopen. Veel foto's maken voor ons plakboek en genieten van het uitzicht over de stad. Toen al heel druk.

Maar zoals gezegd we genoten. Wie had dat gedacht. Dankzij Conny beleefden we toch maar mooi een dagje Athene.

Veel trappen lopen

Wat is het volgende hoofdstuk in Oekraïne?

Opslag Elburg

Opslag Elburg biedt voor kortere of langere perioden opslagruimte aan. Bijvoorbeeld bij verhuizing of opslag van bedrijfsvoorraad. Zowel zakelijk als particulier dus, voor uiterst scherpe tarieven. Ook verhuren wij kantoor- en bedrijfsruimten.

OPSLAGRUIMTE NODIG?

Check: WWW.OPSLAGELBURG.NL

Of bel: 06-2000 71 75 / 06-5242 06 45

AW Beheer | 't Straatje 6 | 8081 RN ELBURG (voormalig VNK gebouw)

Vrede maken we samen

Het kunnen leven in vrede en vrijheid is geen vanzelfsprekendheid. Daar moeten we ook vandaag de dag aan blijven werken. Veteranen die tijdens en na de Tweede Wereldoorlog voor onze vrijheden hebben gestreden, verdienen daarom onze waardering. Zij spreken immers uit eigen ervaring over oorlog en conflict. Vandaar dat vfonds, het Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg de veteranenreünies mede mogelijk maakt.

Vfonds kan, mede dankzij inkomsten uit loterijen, jaarlijks ruim 200 initiatieven steunen die, vanuit de lessen getrokken uit het verleden, bijdragen aan onze sterke democratische rechtsstaat en vreedzame samenleving. Deze initiatieven zijn uiteenlopend: van veteranenreünies en films zoals de Slag om de Schelde, tot aan theatervoorstellingen en innovatieve onderwijsprojecten. Verschillende generaties worden zo gestimuleerd zich hier actief voor in te zetten. Wilt u ook bijdragen aan vrede & vrijheid? Kijk dan op vfonds.nl/steun-ons.

Sociale Zorg

Voor ACUTE hulp en NOODOPVANG
bel je met Veteranen Loket 088-334 00 00

Neem contact op met één van onze hieronder vermelde leden voor inlichtingen

Peter Beers	0517-413 506	beers.p@hotmail.com
Gorrit van Berkum	0516-850 186	gtvberkum@quicknet.nl
Ad Bouterse	0224-215 621	ad.bouterse@hetnet.nl
Adrie Poortvliet	0118-463 259	adriepoortvliet@hetnet.nl
Jan Wouters	073-6212 997	Ja.wouters@planet.nl

LANDELIJK NULDELIJNS NETWERK

24 uur per dag bereikbaar gedurende 7 dagen in de week

NOORD	Groningen, Friesland en Drenthe	06-2343 9756
OOST	Gelderland, Flevoland en Overijssel	06-1318 3687
WEST	Noord-Holland, Zuid Holland en Utrecht	06-2341 4758
ZUID	Zeeland, Brabant en Limburg	06-2346 2736

Coördinatie binnen de Vereniging Nieuw-Guinea Militairen
Jaap van Hensbergen
06-5319 9548
hensaradvies@jaapvanhensbergen.nl

Merapi Tour & Travel

Dé Indonesië reisspecialist

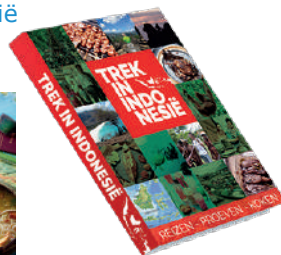
Op 20 april vindt hier een totale zonsverduistering plaats van ruim 3 uur, waarvan 1 minuut en 4 seconden een 100% verduistering. De basisreis neemt u mee naar Biak. Voor- of achteraf kunnen we de reis individueel op maat afstemmen op uw wensen. Neem vrijblijvend contact op via www.merapi.nl of 088-8111999

Alvast voorgenieten?

Bestel nu het Indonesië reis- en kookboek *Trek in Indonesië*

Prinses Irenestraat 58
6611 BK Overasselt
088-8111999
www.merapi.nl
Email: info@merapi.nl

www.trekinindonesie.nl